

Ὅλους σᾶς ἀγαπῶ, ὅλους σᾶς τιμῶ· ἀλλὰ καὶ ὅλους, ὡς ἀνθρώπους ὁμοιοπαθεῖς μου σᾶς κρίνω καὶ σᾶς ὑποπετεύομαι. Ἐξουσίαν εἰς κανένα δὲν ἔλαβα, εὐδ' ἐπεθύμησα νὰ λάβω ποτέ· ἀλλὰ διστάζω, ἂν, χειροτονημένος εἰς κάμμίαν ἀπ' αὐτάς, εἶχα καὶ φρένας ἱκανὰς νὰ τὴν μεταχειρισθῶ χωρὶς νὰ βλάψω τὴν πατρίδα μου. Ὁ σφοδρότατος ὅλων τῶν πειρασμῶν εἶναι ὁ πειρασμὸς τῆς ἐξουσίας, ἢ μᾶλλον εἶναι αὐτὸς ὁ διάβολος· ὅστις δὲν σε λέγει, «Ταῦτα πάντα σοὶ δώσω, ἔὰν πεσὼν προσκυνήσῃς «μοι» ὡς ἐτόλμησε νὰ εἴπῃ εἰς τὸν Χριστὸν, ἀλλ' ὅλον τὸ ἐναντίον, κάμ.ε.πρῶτον νὰ σε προσκυνήσω-σιν ὀλίγοι τινὲς ἡλίθιοι, καὶ ἄφες με νὰ ἐνεργήσω ἐγὼ τὰ ἐπίλοιπα. Ὀλίγους ἐξουσιασὰς εὔρηκα εἰς τὴν ἱστορίαν, ἀκόμη ὀλιγωτέρους ἐγνώρισα ἐξ ἰδίας μου πείρας, οἱ ὁποῖοι δὲν ἐμετάβαλαν τὴν ἐξουσίαν εἰς κατεξουσίαν· ὅθεν ἐγεννήθη καὶ ἐπιστεύθη ὡς ἀλήθεια ἢ γνωστὴ εἰς ὅλους παροιμία, «Ἄρχῃ ἄνδρα δείκνυσι.»

Ἄν ἀπιστῆ κανεὶς εἰς τοῦτο, ἄς ἀπαριθμήσῃ ὅσας ἡ φύσις ἢ ἡ τύχη ἔδωκ' εἰς αὐτὸν μικρὰς οἰκιακὰς ἐξουσίας, ὅπουται εἶναι τοῦ ἀνδρὸς εἰς τὴν γυναῖκα, τοῦ πατρὸς εἰς τὰ τέκνα, τοῦ οἰκοδεσπότη εἰς τοὺς ὑπηρέτας, ἔπειτα ἄς καταβῆ εἰς τὸ βάθος τῆς ψυχῆς του, καὶ ἄς ἐρωτήσῃ τὴν συνείδησιν· ἄς τὴν ἐρωτήσῃ ὁμῶς εἰλικρινῶς, ὡς διψασμένος ν' ἀκούσῃ τὴν ἀλήθειαν, ἂν ἐφύλαξεν ὅσα διδάσκει ὁ ὀρθὸς λόγος, καὶ παραγγέλλει ἡ θρησκεία πρὸς τὴν γυναῖκα¹,

1. «Οἱ ἄνδρες ὁμῶς, συνομολογεῖτε κατὰ γνώσιν, ὡς ἀσθενεστέρῳ σκεύει τῷ γυναικεῖο ἀπονέμοντες τιμὴν.» Πέτρ. Α, γ', 7.

πρὸς τὰ τέλῃα¹, πρὸς τοὺς ὑπηρέτας τοῦ² καθήκοντα. ἂν εἰς ὅλας αὐτὰς τὰς σχέσεις δὲν ἐξεπήδησε πολλάκις τῆς ἰσότητος καὶ τῆς δικαιοσύνης τὰ ὅρια. Τῆς ἐξουσίας ἴδιον εἶναι νὰ ἐξαιπλόγεται ἕωσοῦ δὲν εὕρῃσκει ἐμπόδια. Αὕτῃ ὁμοιάζει (ὡς ἔλεγ' ἓνας ἀπὸ τοὺς χρῆστους πολίτας τῶν Ἀθηνῶν) τὰς πόρνας, εἰς τῶν ὁποίων τὰ βρόχια ὅστις ἐμπλεχθῆ, παραφρονεῖ καὶ παραφέρεται ὡς μεθυ-
σμένον ε.

Ἄλλ' εἰάν αἱ οἰκιακαὶ μικραὶ αὐταὶ ἐξουσίαι ἴναι τόσον ἐπικίνδυναι, πῶς πρέπει νὰ κρίνωμεν (ἐρωτῶ σας) τῆς μεγαλητέρας καὶ πολιτικῆς ἐξουσίας, ὅπου ὁ ἐξουσιάζων αἰσθάνεται σφοδρότερους πειρασμοὺς νὰ μεταβάλλῃ τὴν ἐξουσίαν εἰς δυναστείαν ἔχει καὶ ποινὰς νὰ κολάσῃ τοὺς καταφρονοῦντας αὐτήν, καὶ ἀμειβῆς ν' ἀγοράσῃ κόλακας καὶ συνεργοὺς τῆς ἐξουσίας του. Περικυκλωμένος ἀπὸ πολλὰ δορυφύρα ἀνδράποδα, ἔτοιμα νὰ τὸν δώσωσι τίτλους ὑπερόγκους, ἔτοιμα νὰ παραβάλλωσι καὶ τοὺς ἀλόγους τοῦ λόγους μὲ τῶν σοφῶν τὰ ἀποφθέγματα, καὶ τὰς πλέον εὐτελεῖς τοῦ πράξεις μὲ τοῦ Ἱρακλέους τοὺς

1. « Οἱ πατέρες μὴ παροργίζετε τὰ τέκνα ὑμῶν, ἀλλ' ἐκτρέφετε αὐτὰ ἐν παιδείᾳ καὶ κυοθείᾳ κυρίου. » Πρὸς Ἐφεσ. ε', 4

2. « Οἱ κύριοι τὸ δίκαιον καὶ τὴν ἰσότητα τοῖς δούλοις παρέχετε, « εἰδότες ὅτι καὶ ὑμεῖς ἔχετε Κύριον ἐν οὐρανοῖς. » Πρὸς Κολοσ. δ', 1.

3. « Οὐ γὰρ ἤδεσαν τὴν ἐξουσίαν, ἧς πάντες εὐχονται τυχεῖν, ὡς αὐτὸ ἔστι τὴν φύσιν ὁμοίαν ἔχει τῆς ἐπικρίας, τῆς ἐργῆς μὲν ἐλευθέρων « ποιούσας, τοὺς δὲ χρωμένους ἀπολλυούσας. » Ἰσοκράτ. Σπυριανή. § 33, σελ. 179.

ἄθλους, οὐδ' ἄγγελος ἐξ οὐρανοῦ ἐν ὑποθεσῇ, δύναται ν' ἀντισταθῇ εἰς τόσους πειρασμούς.

Τῆς χωρὶς ἐξείρεσιν κατεχούσης ὅλων ἡμῶν τὰς ψυχὰς φιλαρχίας, ἄλλη προφύλαξις δὲν εἶναι παρὰ νὰ ἐπαγρυπνῶμεν ὅλοι πρῶτον εἰς τὰς ἰδίας, ἔπειτα καὶ εἰς τῶν συμπολιτῶν ἕνας τοῦ ἄλλου τὰς πράξεις· νὰ προσέχωμεν καὶ ὅταν ἡμεῖς ἐξουσιάζωμεν, ὅτι παλαίωμεν μὲ μέγαν πειρασμὸν τὴν ἐξουσίαν, καὶ ὅταν εἰς ἄλλους τὴν δίδωμεν μὲ τὰς ψήφους μας, ὅτι ἐκλέγωμεν παλαιστὴν, ὅστις ἐν δὲν παλαίση γενναίως τὸν πειρασμὸν, μέλλει νὰ παλαίῃ καθ' ἡμέραν τὴν πατρίδα του.

Εἶπα (1), πόσον πρέπει νὰ προσέχετε, ὅταν δίδετε ψήφους εἰς ἐκλογὴν τῶν πολιτῶν, ὅσους διορίζετε νὰ σῶς κυβερνῶσιν, ἢ νὰ ἐνεργῶσι· κἀνὲν ἄλλο τῆς πολιτείας ὑπουργημ. Ἐδῶ προσθέτω, ὅτι καὶ χρεωστεῖτε καὶ τοὺς ἐκλέγοντας καὶ τοὺς ἐκλεγομένους νὰ ὑρκίζετε εἰς τὸν Οἶδον, ὅτι ἡ ἐκλογὴ τῶν ἔργων ἀπροσωπύληπτος, μόνον ἔχουσα σκοπὸν τὴν ὠφέλειαν τῆς πατρίδος.

Αἱ ψηφοφορίαι τῶν προγόνων μας ἐγένοντο μὲ ὄρκιον ἐπάνω τοῦ βωμοῦ τοῦ Διός, καὶ ἀπὸ τὸν βωμὸν ἐλάμβανον τὰς ψήφους, (2) διὰ νὰ ἐκλέξωσι τοὺς μέλλοντας νὰ κυβερνῶσι καὶ κινῶσι. Κατὰ συντυχίαν ὁμοίως δὲν ἐφύλαξαν μέχρι τέλους τὴν πίστιν τοῦ ὄρκου, ἀλλ' ἐκατήντησαν

(1) Ἄνωτέρ. σελ. μῆ.

(2) «Ταῦτα ἀπὸ τοῦ βωμοῦ κέρουσα [ἢ βουλή] τὴν ψήφον ἐπραξί, » καὶ οὐδεμία ψήφος ἠνέχθη τῷ μιανῶ τούτῳ. » Δημοσθέν. Περὶ στεφάνου. σελ. 271. Ἴδε καὶ Πλάτων. Νόμ. ε', σελ. 753, καὶ ἰδ', σελ. 948.

ἕως νὰ ἐμπιστεύωνται τὴν τύχην τῆς πατρίδος, εἰς αὐ-
τοὺς τοὺς προδότας τῆς πατρίδος (1). ὅθεν ἀπέλαβαν ὅτινα
πρέπει νὰ προσμένωσι μισθὸν οἱ παραβαίνοντες τὸν ὄρκον,
ἄστις, κατὰ τὸν χρησμὸν, δὲν ἀργεῖ νὰ κολάσῃ τοὺς ἐπι-
ὄρκους,

εἰσὼς πᾶσαν

Συμμάρψας ὀλέσῃ γενεὴν καὶ οἶκον ἅπαντα (2).

ἔχασαν καὶ αὐτονομίαν καὶ ἐλευθερίαν, καὶ διαβαίνοντες
κατὰ διαδοχὴν ἀπὸ βασιλεῖς εἰς αὐτοκράτορας, ἄλλους
ἄλλων πλέον αὐτογνώμονας, καὶ πλέον μωροὺς, ἔφθασαν
νὰ ὑποπέσωσιν εἰς ζυγὸν τυράννου, παρὰ τὸν ὁποῖον μω-
ρότερος καὶ θηριωδέστερος τύραννος ἄλλος οὔτ' ἐγεννήθη,
οὔτε δύναται νὰ γεννηθῆ ποτέ.

Ἐπιθυμεῖτε, φίλοι ὀμογενεῖς, ν' ἀποφύγετε ὅλα τοῦτα
τὰ καταβαρύνοντα τὰς κεφαλὰς τῶν ἀνοήτων κακὰ; λά-
βετε μαθήματα, τὰ περασμένα τοῦ γένους παθήματα.
Καθεὶς ἀπὸ σᾶς, ὅταν κρατῇ ψῆφον, διὰ νὰ ἐκλέξῃ ἀπὸ
τοὺς συμπολίτας τοῦ κείνου εἰς ἀξίωμα, ἅς φαντάζε-
ται, ὅτι αὐτὸς ὁ θεὸς ἀοράτως τοῦ βάλλει τὴν ψῆφον εἰς
τὰς χεῖρας, καὶ τὸν βλέπει ἄνωθεν, πῶς μέλλει νὰ τὴν

(1) «Τοιούτοις συμβούλοις χρώμεθα, ὅν εὐκ ἔστιν ἄστις εὐκ ἂν κατα-
» φρενήσειν, καὶ τοὺς αὐτοὺς τούτους κυρίως τῶν κοινῶν ἀπάντων
» καθίσταμεν, οἷς οὐδεὶς ἂν τῶν ἰδίων εὐδὲν ἐπιτρέψει. Τὸ δὲ πάντων
» σχετιωτάτον· εὖς γὰρ ὁμολογήσαμεν ἂν πονηροτάτους εἶναι τῶν
» πολιτῶν, τούτους πιστοτάτους φύλακας ἡγεύμεθα τῆς πολιτείας εἶναι.»
Ἰσοκράτ. Συμμαχικ. § 13', σελ. 169.

(2) Παρ. Ἱεροδ. τ', 86. Παράβαλε καὶ τὰ ἀνωτέρ. σελ. 203.

μεταχειρισθῆ· ν' ἀποκλείσῃ τὴν εἴσοδον εἰς τὴν τυραννίαν, ἢ νὰ προσφέρῃ τὴν πατρίδα του, ὡς μητροκτόνος, σφάγιον εἰς τοὺς τυράννους.

Εἰς τὴν νεοκατάστατόν μας πολιτείαν, ἀδύνατον νὰ φανῶσιν αἱ πρῶται, αἱ δεύτεραι, ἴσως καὶ αἱ τρίται ἐκλογαὶ κατὰ πάντα ἀναρμόρητοι, καὶ μάλιστα μετὰ μακρὰν τυραννίαν, ἧτις δὲν μᾶς ἐσυγχώρησεν οὔτ' ἐκυτοὺς οὔτ' ἄλλους νὰ γνωρίζωμεν. Ἀφίνοντες ὁμῶς εἰς τὸν ἔπειτα χρόνον νὰ μᾶς κάμῃ σοφωτέρους, ἅς προσέχωμεν καὶ ὡς τόσον νὰ μὴν ἀμαρτάνωμεν πλὴν ἀγνοίας ἀμαρτήματα.

Ὅταν ἔχη τις χρεῖαν οἰκίας, μεταξὺ δύο οἰκοδόμων δὲν ἐκλέγει βέβαια τὸν φίλον του, ἀλλ' ὅτινα τῶν δύο νομίζει τεχνικώτερον· ὅταν διὰ τὴν ὑγείαν του ἀναγκάζεται νὰ καλέσῃ ἰατρὸν μεταξὺ δύο ἰατρῶν, δὲν καλεῖ βέβαια τὸν φίλον, ἢ ἂν οὔτω τύχη, καὶ ἀδελφόν του, ἀλλὰ τὸν φαινόμενον ἐμπειρότερον τῆς τέχνης, καὶ οὔτω καθεξῆς διὰ τὰς λοιπὰς βιωτικὰς του χρεῖας. Ἄν ἀπατηθῆ εἰς τὴν ἐκλογὴν δι' ἀγνοίαν, ἔχει καὶ ἀπολογίαν τῆς ἀπάτης τὴν ἀγνοίαν. Ἄν ἀπατηθῆ διὰ φιλίαν, γίνετ' ἐνταυτῷ καὶ μωρὸς καὶ ἀδίκος· μωρὸς, διότι βάλλει εἰς κίνδυνον καὶ τὰ ὑπάρχοντα καὶ τὴν ζωὴν του· ἀδίκος, διότι χαρίζει εἰς τὸν κακὸν τε γνίτην, ὅτι χρεωττεῖται εἰς τὸν καλόν. Ὅπως ἂν ᾖναι, ἡ βλάβη λογίζεται μικρά, ὡς ἐνὸς ἀνθρώπου μόνου βλάβη. Ἀλλ' ὅτινα διορίζει ἡ πατρίς εἰς τὸ ἱερὸν ἔργον τῆς ἐκλογῆς, ἂν χαρίσῃ τὴν ψῆφόν του εἰς τὴν φιλίαν, ἀδικεῖ προφανῶς τὴν πατρίδα· εἰ δὲ καὶ τὴν πωλῆ διὰ χρήματα, ἢ ὠφελειῶν ἄλλων ἐλπίζομένην ἀπόλαυσιν, ἡ ἀδικία λαμβάνει μορφήν καὶ πρόσωπον ἀνά-

σχύντου προδοσίας, αξίας να κολασθῆ ἀστηρότατα ἀπὸ τοὺς νόμους (1).

Τέλος, ὅλοι χρεωστεῖτε νὰ προσέχετε εἰς τὴν φυλακὴν τῶν νόμων, καὶ εἰς νὰ μὴν ὑποφέρῃ ὄχι μόνον τὰς εἰς ἑαυτὸν, ἀλλὰ μηδὲ τὰς εἰς ἄλλους γινόμενας ἀδικίας, ὅλοι νὰ τὰς φοβῆσθε ὡς πυρκαϊάν, μέλλουσαν νὰ σᾶς καταφλέξῃ ὅλους, ἂν δὲν τρέξῃτε εἰς τὴν σβέσιν αὐτῆς. Τὸ πολιτικὸν σύνταγμα ἐδόθη παρακαταθήκη εἰς τὴν ἀγρυπνίαν τῶν πατέρων, τῶν μητέρων, εἰς τὴν ἀγάπην τῶν νέων, καὶ εἰς τὴν ἀνδρίαν ὅλων τῶν πολιτῶν (2): ὡς εἰς παρακαταθήκης φυλακὴν λοιπὴν χρεωστεῖτε ὅλοι νὰ κρατῆτε ἀνοικτοὺς τοὺς ὀφθαλμοὺς. Ἄν κοιμηθῆτε πρὸς ὀλίγον, κινδυνεύετε νὰ χάσῃτε καὶ τὴν ἐλευθερίαν καὶ ὅλα τῆς ἐλευθερίας τὰ καλά· ἂν ἀγρυπνήτε, ἡ ἐλευθερία μέλει

(1) Οἱ Ἀθηναῖοι ἐκόλαζαν τὴν δαιμονίαν μὲ θάνατον, ἢ χρηματικὴν ζημίαν δεκαπλάσιαν τῆς ποσότητος τῶν δώρων. (Ἴδε Δεμίναρχ. Κατὰ Δημοσθέν. σελ. 44 καὶ Κατὰ Ἀριστογείτου. σελ. 86.) Οἱ Ἀγγλοαμερικανοὶ τὴν κολάζουσι μὲ τὴν ἀπέλασιν ἀπὸ τὰ πολιτικὰ δίκαια καὶ τοῦ διδόντος καὶ τοῦ λαμβάνοντος. Τῶν Ἀγγλῶν οἱ νόμοι ἐπιβάλλουσι καὶ χρηματικὴν ζημίαν 500 στερλίνων (αἰχρὸν φρ. 12,000). Ἴδε Blackstone, comment. sur les lois angl. tom. I. pag. 333.

(2) Ἡ πρώτη τῆς Γαλλίας Εὐρωπαϊκὴ ἐλευθερία εἶπεν εἰς τὸν ἐπίλογον τοῦ χάρτου, ἔτι παραδίδουσι εἰς παρακαταθήκην τὸ πολιτικὸν σύνταγμα, à la vigilance des pères de famille, aux épouses et aux mères, à l'affection des jeunes citoyens, au courage de tous les Français. Voy. Lanjuinais, constitut. de la nat. franç. tom. II. pag. 209. Εἰς τὸν Συντακτικὸν χάρτην τῶν Ἀγγλῶν, κυρωθέντα ἀπὸ Ἐδουάρδου τὸν πρῶτον πρὸς τὰ τέλη τῆς δεκάτης τρίτης ἐκατονταετηρίδος, ὁρίσθη καὶ ἀφορισθῆναι κατὰ τῶν ἀπειθεστάτων παραβλασφημῶν τὸν χάρτην, Blackstone, ibid. tom. I. pag. 222.

νά σᾶς χορτάσῃ μὲ ὅλα τὰ ἀγαθὰ τῆς εὐνόμου πολι-
τείας, καὶ νά σᾶς προετοιμάσῃ καὶ εἰς ἐκεῖνα, τῶν ὁποίων
τὴν ἀπόλαυσιν προσμένετε ἀπὸ τὸ ἐν οὐρανοῖς πολίτευμα.
« Μακάριοι οἱ πεινῶντες καὶ διψῶντες τὴν δικαιοσύνην,
» ὅτι αὐτοὶ χορτασθήσονται.»

Ἐν Παρισίοις 3: Μαΐου 1823.

Μετὰ τὴν τελείωσιν τῶν Προλεγομένων μανθάνω σή-
μερον (12 Ιουνίου) τὴν χαρμόσυνον ἀγγελίαν, ὅτι τῆς
Ἑλλάδος αἱ διχόνοιαι, περὶ τῶν ὁποίων ἕκαστα τόσον μα-
κροῦς λόγους, ἔπαυσαν. Εἶθε μὴ μεταγεννηθῶσι πλέον

Ὡς ἔρις εἰς τε θεῶν, εἰς τ' ἀνθρώπων ἀπόλειτα!

ἢ ἂν ἦναι τοῦτ' ἀδύνατον, νά μετοικήσωσι καὶ ἀπὸ τὰ
Ἑλληνικὰ βουλευτήρια εἰς τῶν Νιουσουλμάνων τὰ μωρὰ
Διέξνια! Ὅ,τι μάλιστα μ' εὐφράκην ἀπὸ τὰ ἀγγελλά-
μενα, εἶναι ἡ Διακήρυξις τῆς ἐθνικῆς δευτέρας
τῶν Ἑλλήνων συνελεύσεως ἐκ τῆς ὁποίας φαίνε-
ται, ὅτι οἱ Γραικοὶ ὄχι μόνον ἀπέρριξάν τὸν ζυγὸν τῶν
τουρᾶνων, ἀλλ' ἀπεφάσισαν ἀμεταθέτως νά μείνωσιν εἰς
τὸ ἑῷ ἔθνος χωριστὸν καὶ ἀνεξάρτητον, μὴν ὑποβάλλον-
τες τὸν αὐχένα εἰς κανέν' ἄλλον ζυγὸν παρὰ τὸν ζυγὸν
τῶν ἰδίων νόμων. Ἐκαὶ πῶς ἦτο δυνατόν ν' ἀποφασί-
σωσιν ἄλλο τι παρὰ τοῦτο, χωρὶς νά καταισχύνωσι τὰ
κατὰ τῶν τουρᾶνων τρόπαια; ἢ ποῖαν ἄλλην ἀμοιβὴν
αὐτῶν ἀξιοτέραν παρὰ τὴν αὐτονομίαν εἶχαν νά προσμέ-
νωσι;

Παρὰ τὴν Διακήρυξιν ἱστορεῖ ἡ ἀγγελία καὶ τὴν εἰς-

οδον εἰς τὴν Τρίπολιν (Τριπολιτζᾶν) τῶν μελῶν τῆς ἐθνικῆς συνελεύσεως μὲ τὸν ἄξιον αὐτῆς πρόεδρον, Πέτρον (1) Μιαυρομηχάλην, κατὰ τὴν 19 Ἀπριλίου (παλ.). Ὁ λαὸς συναθροισμένος ὑπὲρ τὰς δέκα χιλιάδας τοὺς ὑπεδέχθη ἀγαλλόμενος καὶ φωνάζων, Ζήτω ὁ Λυθέντης μας! Ζήτω ὁ ἑλευθερωτής τῆς πατρίδος μας! Ζήτω ἡ διοίκησίς μας! Τῆς ἀνευφημίας ταύτης ὅμως τὸ λυθέντης εἶναι ἀναμφιδύτως γραφικὸν σφάλμα (2) τοῦ ἀντιγράφαντος τὴν ἀγγελίαν, ὅστις ἐξ ἀπροσεξίας εἰς τόπον τοῦ Ζήτω ὁ πρόεδρος μας! ἔβαλε τὸ Ζήτω ὁ ἄλυθέντης μας! Παρόμοιον ἴσως εἶναι καὶ τὸ Ζήτω ὁ ἑλευθερωτής μας ἀντὶ τοῦ Ζήτω ἡ ἑλευθερία!

Ἐπὶ πῶς ἦτο δυνατόν νὰ ἐκφωνηθῇ τιαύτη ἀνευφημία ἀπὸ στόμα δέκα χιλιάδων ἀνθρώπων, οἱ ὅποιοι ἔμαθαν ἀπὸ τοὺς κοινούς ὑπὲρ τῆς κοινῆς ἐλευθερίας ἀγῶνάς των, ἂν ἕως τότε δὲν τὸ ἤξευραν, ὅτι δὲν ἔχουν πλέον ἄλλον αὐθέντην παρὰ τὸν νόμον; ἢ, ἂν ἐξεφωνήθη ἀπὸ πέντε ἢ καὶ δέκα μωροὺς (καὶ δέκα μωροὶ μετὰξὺ δέκα χιλιάδων λαοῦ δὲν εἶναι βέβαια πολλοί), ἔπῳς ἦτο δυνατόν νὰ ὑποφέρῃ ὁ φιλελεύθερος καὶ φρόνιμος πρόεδρος τιαύτην

(1) Πέτρον τὸν ὀνομάζω, καὶ Πέτρος τὸν παρακαλῶ νὰ ὀνομάζεται εἰς τὸ ἔξῃς, καὶ ἔχι Πετρομπέις, οἱ Μπέιδες, οἱ Μπειζαντίδες, οἱ Τσελεπίδες, καὶ ἄλλως ἕσα ἐπίθετα ἔχον μορφήν τευρκικὴν, πρέπει νὰ ἀφεθῶσιν εἰς τοὺς Τούρκους. Ὅχι μόνον ἀοχνηρίζει τὸ ἑλληνικὸν ὄνομα, τὸν Πέτρον, ἢ τρισυάρθαρος λέξις Μπέις, ἀλλὰ βλάπτει τρόπον τινὰ καὶ τὸ χρεωατούμενον εἰς τὸν κερυραῖον τὴν Ἀποστολίον μας σίβας.

(2) Καθὼς καὶ κατωτέρω εἰς τὴν αὐτὴν ἀγγελίαν τὸ, Γνωμι καὶ τῶν βασιλείων, ἀντὶ τοῦ, Νομικά.

βλασφημίαν, ἥτις τὸν συγχέει μὲ τὸν δεσπότην τοῦ Βυζαντίου. Ἐκεῖ μόνον καὶ εἰς τὸ Μαρῆκον εὐρίσκονται ἄνθρωποι αὐθένται· εἰς τὴν Ἑλλάδα σήμερον τὸ μόνον ἔντιμον ὄνομα εἶναι ὁ Πολίτης.

Εἰς τὸν σεβάσμιόν μας Πρόεδρον καὶ πολίτην, Πέτρον, καὶ τοὺς ἀξιόους του συνέδρους, ἔχει τὴν ὥραν ταύτην ὅλη ἡ Ἑλλὰς ἀνοικτοὺς τοὺς ὀφθαλμοὺς, προσμένουσα ἀπὸ τὴν φιλογενῆ των φρόνησιν, ὅσα ἢ προτέρα διοικήσεις ἐπεθύμει μὲν ἀλλ' ἐμποδίσθη ἀπὸ τὰς περιστάσεις, καὶ ἀπὸ τὴν πολυπληθίαν τῶν λειτουργῶν νὰ πράξῃ.

Πρῶτον καὶ ἀναγκαῖον εἶναι νὰ διορίσωσι καὶ νὰ διατάξωσι τοὺς κατὰ γῆν καὶ θάλασσαν ἀγωνιστάς τῆς ἐλευθερίας εἰς τρόπον τοιοῦτον καὶ ἀριθμὸν τοσοῦτον, ὥστε νὰ σηκώσωσιν ἀπὸ τὸν τύραννον πᾶσαν ἐλπίδα νὰ μᾶς ὑποβάλῃ καὶ πάλιν εἰς τὸν ζυγόν.

Δεύτερον, ὄχι ὀλιγώτερον ἀναγκαῖον, νὰ φροντίσωσι τὸ γρηγορώτερον τὴν χρηστὴν ἀνατροφήν τῶν νέων, καὶ τὴν κοινὴν παιδείαν τοῦ γένους, προσκαλοῦντες ἅπανταχόθεν τοὺς ἀξιόους νὰ παιδεύσωσι τὸ γένος, διορίζοντες σχολεῖα, συναθροίζοντες βιβλία, κοινοποιοῦντες καὶ εἰς αὐτὰς τὰς μικροτάτας κώμας καὶ χωρία τῆς Ἑλλάδος, διὰ τῆς ἀλληλοδιδασκτικῆς μεθόδου, τὴν γνῶσιν τῶν ἀναγκαίων κοινῶν γραμμάτων, διὰ νὰ μὴ ματαιωθῶσιν οἱ ἡρωϊκοὶ κατὰ τοῦ τυράννου μας ἀγῶνες. Ἐτί μας ὠφελεῖ ἡ πτώσις του, ἂν δὲν φροντίσωμεν ν' ἀποπλύνωμεν καὶ τὸν βόρβορον τῆς ἀδικίας μὲ τὸν ἄποῖον μᾶς κατεμάλυνεν ὅλους, βόρβορον τὸν ὁποῖον μέλλει νὰ παχύνῃ πλειότερον ἢ χωρὶς παιδείαν ἐλευθερία; Δὲν εἶναι μόνον

τύρανοι οἱ Τούρκοι ἐνόσω τὸ ἔθνος μένει ἀπαίδευτον, ἀνδράποδα ἐξανάγκης ἔχει νὰ γεννᾷ, ἐπίβουλα τῆς περιουσίας, τῆς τιμῆς καὶ τῆς ζωῆς τῶν ὁμογενῶν καὶ ὁμοθρήσκων ἀδελφῶν (1), εἰσοῦ νὰ εὔρωσι καὶ κανέν' ἀγοραστήν, νὰ πωλήσωσ' εἰς αὐτὸν καὶ τὴν ἰδίαν καὶ ὅλης τῆς Ἑλλάδος τὴν ἐλευθερίαν. Ἔπειτα, ἵδεν εἶν' ἐντροπὴ εἰς κυδέρνατιν ἔθνος ἐλευθέρου δημοσίαν, νὰ μὴ φροντίσῃ δι' ἄλλαν τὴν Ἑλλάδα, ὅτι ἐφρόντισαν, ὑπὸ τὸν ζυγὸν ἀκόμη ἀναπτεινάζοντες οἱ Χῆοι διὰ μίαν πόλιν, τὴν δυστυχεστάτην αὐτῶν πατρίδα, σταλίσαντες αὐτὴν μὲ γυμνάσιον ἐπιστημῶν, μὲ σοφοὺς διδασκάλους (2), μὲ τυπογραφίαν λαμπρὰν καὶ βιβλιοθήκην πλουσίαν;

Τρίτον, τὸ ἀναγκαιότατον, ἐπειδὴ χωρὶς τοῦτο δὲν ἔμπαροδν νὰ κατορθωθῶσι τὰ λοιπὰ, εἶναι ἡ ἀκριβεστάτη

(1). Παράδειγμα ἔλα ἐπολέμησαν κατὰ τῶν ὁμογενῶν, εἰς τὴν πύρρυν ἀπερπατοῦντες ἐφ' ἑαυτῶν τῶν Τούρκων εἰς τὴν Πελοπόννησον. Πολλοὶ ἐξ αὐτῶν φεύγοντες πρὸς τὰ παρυθαλάσσια, διὰ νὰ κατοφύγωσιν εἰς τὰς νήσους, ἔεισαν εἰς χεῖρας ληστῶν χριστιανῶν, ἀπὸ τοὺς ἐπολεῖντες ἐφυμνήθησαν ὅσα λαΐφωνα μισρὰ τῆς περιουσίας των ἔφεραν, ἐδάρησαν, ἐπακουρήθησαν ἵως νὰ ᾔσαν ἀλλογενεῖς πολέμοι. Ταῦτα, ἤθει' εἰσεῖν τις, ἐσυμψέσαν διὰ τὴν τότε δυνάμιν τῶν παρχμάτων ταραχὴν, οὐδὲ θέλου' συζητησάμεν εἰ νὰ ἔῃτε ἀπὸ τοὺς νόμους τοιαῦτ' ἀνομιήματα. Ἄλλ' οἱ νόμοι γίνονται ἀράχνησ ὑψάματα, ὅταν δὲν ᾔσῃ συμπληρωμένοι μὲ ἤθη ἡμερομεῖα ἀπὸ τὴν κοινὴν παιδείαν.

(2) Εἶς ἐκ τούτων ἦσαν ὁ Παρίσιος, καὶ μετὰ τὴν κατάλυσιν τοῦ γυμνασίου, πάλιν εἰς ἐκ τῶν ἀγωνισαμένων ὑπὲρ ἐλευθερίας μὲ τὰ ὅπλα τοῦ λόγου οὗτος, ὁ πρῶτος. Εἰς τὴν Πελοπόννησον εὐρισκόμενος, ὑπεσχέθη νὰ ἀναδείξῃ τὸν ὀργανισμὸν ἑθνομίτης σχολῆς, νὰ συναῖρῃ διδασκάλους καὶ συγγραμμιστὰς, ἀρκομήτους εἰς μόνον τὴν πρὸς ζωὴν ἀναγκάσιν καὶ μόνον αὐτῆς ἔσεν ἰκανὸς νὰ ἐπιτελέσῃ τοιαύτην ὑπέσχεσιν, ἐν ἧ' τότε

οικονομία τῶν δημοσίων χρημάτων. Τὸ Νομοτελεστικὸν συνέδριον χρεωστεῖ ὅχι μόνον νὰ τὰ ἐμπιστεύεται εἰς ἀνθρώπους δοκιμασμένους τὴν ἀρετὴν, ἀλλὰ καὶ νὰ ἐπαγρυπνῇ εἰς τὴν δαπάνην αὐτῶν, καὶ νὰ ἀπαιτῇ ἀδυσωπήτως λογαριασμὸν, μέχρις ὀβολοῦ, ἀπὸ τοὺς οἰκονομοῦντας αὐτά. Τὰ δημόσια χρήματα, ὡς καὶ τὸ νομὰ τῶν τὸ σημαίνει, συναθροίζονται ἀπὸ τοὺς ἰδρωτὰς τοῦ δήμου, καὶ εἰς μόνην τὴν ὠφελείαν τοῦ δήμου πρέπει νὰ δαπανῶνται, ὅ,τι παρὰ τοῦτο ἐξοδευθῇ, ἢ κλέπτεται ἀπὸ πλεονέκτην οἰκονόμον, ἢ ἀσωτεύεται εἰς μὴ ἀναγκαῖα μηδὲ χρήσιμα πράγματα. Ἡ ἀσωτία ἑνὸς μερικοῦ ἀνθρώπου ἓνα μόνον ἄνθρωπον ἀφανίζει· ἀλλ' ἡ ἀσωτία τοῦ πολιτεύματος φθείρει τὰ ἥθη ὅλων τῶν πολιτῶν, ἐπειδὴ συγκαλεῖ πανταχόθεν τοὺς ἀργούς, ὡς μυίας εἰς ἔτοιμον μέλι, τοὺς κόπους τῶν ἐργαζομένων. Τοιαύτης ἀσωτίας παράδειγμα ἐσημείωσ' ἀνωτέρω (1) τῶν ὀκτὼ Λειτουργῶν τὸν ἀριθμὸν, παραβάλλων αὐτοὺς μὲ τοὺς ἑξ Ἐκλόους τοῦ δεσπόζοντος τριακόσια τριάκοντα τρία ἑκατομμύρια δούλων Αὐτοκράτορος τῆς Κίνας. Εἰς τὴν ἐρημωμένην Ἑλλάδα, ἣτις ἔχει πλειστέραν χρεῖαν γεωργῶν παρὰ λειτουργῶν, καὶ τέσσαρες μόνον ἦσαν ἱκανοὶ (2), τῶν ὁποίων

κυβερνήσις δὲν ἐμποδίζετο ἀπὸ ἄλλας μερίωνας νὰ βοηθῆται τὸν ζῆλον σου. Ὅ,τι δὲν ἔγινε τότε, χρεωστεῖ νὰ τὸ πράξῃ ἡ παρούσα κυβερνήσις ἢ προσκαλέσῃ αὐτὸν, ἢ ἄλλον ἑμιόν σου, καὶ ὡς παραδώσῃ εἰς αὐτὸν τὴν φροντίδα τῆς κοινῆς παιδείας.

(1) Σελ. ἑβ', στήλ. 1.

(2) Ἡ Βαυαρία (Bavière) ἔχει μόνους τρεῖς, ἡ Βιρτεμβουργία, πέντε, ἢ Γαλλία, ἑξ· εἰς ἡμᾶς ἦτο φυλαγμένη ἡ δεξιά νὰ ἔχωμεν ὀκτὼ Κο-

εἰς ὃ παρά τοὺς ἄλλους ἀναγκαιότερος εἰς τὴν παροῦσάν μας κατάστασιν ἔπρεπε νὰ διορισθῇ, Λειτουργὸς τῆς Δημοσίου παιδείας (1). Ἄν λογαριάσωμεν, ὅτι οἱ ἑκτώ μας λειτουργοί, ἢ Κόλαοι, χρειάζονται ἄλλους τόσους Ὑποκόλαους, καὶ οὗτοι πάλιν πολλοὺς ἄλλους ὑποδεστέρους δορυφόρους ἢ Κολατσκοὺς, δὲν μένει πλέον εἰς τὴν Κυβέρνησιν οὔτ' ὄρεξις, οὔτε μέσα χρηματικά, νὰ μεριμνήσῃ τὰ ἀληθῶς εἰς τὸ ἔθνος συμφέροντα. Εἰς τοιαύτην πραγμάτων κατάστασιν, τὸ Ἄρχεῖον μεταβάλλεται εἰς πολυτελῆ τράπεζαν, καὶ συγκαλεῖ μετὰ ὑψηλοῦ κηρύγματος ὅλους τοὺς ἀνοήτους τοῦ ἔθνους· «Ὅς ἐστὶν ἡ ἄφρων ἐκκλινάτω πρὸς με' καὶ τοῖς ἐνδεέσι φρενῶν» εἶπεν, ἔλθετε, φάγετε τῶν ἐμῶν ἄρτων, καὶ πίετε οἶνον

λάου· ἔμενε πλέον νὰ τοὺς ἐκπομάσωμεν καὶ Ἐξαχωτάτους ἢ Ἐκλαμπρότατους· τοῦτο θέλ' εἶσθαι ἔτι ἐνδοξότερον. Ἄλλ' ὁ ἑκταδικὸς οὗτος ἀριθμὸς δὲν ἵπενετίθη ἀπ' αὐτὴν τὴν παρασμένην Κυβέρνησιν, συγκροτημένην ἀπὸ φρονίμους ἄνδρας· πιθανὸν ὅτι δουναρπάσθησαν ἀπὸ σπουδαρχιδῶν συμβουλᾶς.

(1) *Ministre de l'Instruction publique* καὶ οὗτος ἐφορᾷ ἐνταυτῇ καὶ τὴν ὀργάνωσιν καὶ τὴν δικαιοσύνην, ὥστε δὲν ἔχουμεν πλέον χρεῖαν οὔτε τοῦ ἰδίως λεγομένου Λειτουργοῦ τοῦ δικαίου, οὔτε τοῦ Λειτουργοῦ τῆς ὀργάνωσιν, τῶν διορισθέντων εἰς τὸ Προσωρινὸν Πολίτευμα. Ἡὼς παραγγέλλει νὰ ἀνατρέφονται τῶν Χριστιανῶν τὰ τέκνα ἢ ὀργάνωσις· «Ἐν παιδείᾳ καὶ νομοθεσίᾳ κυρίου.» (Πρὸς Ἐφιατ. ς', 4.) Ἡὼς ἐνομοθέτει παιδείαν κυρίου· «Παιδείαν τὴν ἐν δικαιοσύνῃ.» (Πρὸς Ἐφιατ. Β, γ', 16.) Τὴν αὐτὴν ἄρα βᾶσιν ἔχουν, καὶ τὸ αὐτὸ μάθημα παραδίδουν, ἢ παιδεία τῆς ὀργάνωσιν, καὶ ἢ παιδεία πάσης εὐνομούμενης πολιτείας, τὴν δικαιοσύνην· καὶ γὰρ αὐτῆς, ψεύδεται ὅστις καυχᾶται ἔτι εἶναι ἢ καλὸς Χριστιανός, ἢ καλὸς πολίτης.

δὲν κεκέρακα ὑμῶν, » ὄχι διὰ νὰ τοὺς σωφρονίσῃ, ὡς ἔλε-
γεν ἡ σοφία τοῦ θεοῦ, (1) ἀλλὰ νὰ τοὺς μεθύσῃ, νὰ τοὺς
φθείρῃ, νὰ τοὺς καταστήσῃ ἐχθροὺς τῆς ἰσότητος καὶ
τῆς ἐλευθερίας·

Τούτων καὶ πολλῶν ἄλλων τοιούτων τὴν διόρθωσιν
ἐλπίζομεν ἀπὸ τὴν παροῦσαν Νομοτελεστικὴν ἐξουσίαν,
ἀν ἐπιθυμῇ νὰ φυλάξῃ τὴν αὐτονομίαν τοῦ Ἑλληνικοῦ γέ-
νους, ὡς ὑπὸσχεται εἰς τὴν ἐξῆς αὐτῆς διακήρυξιν.

ΔΙΑΚΗΡΥΞΙΣ

ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΔΕΥΤΕΡΑΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΣΥΝΕΛΕΥΣΕΩΣ·

« Τρίτον ἤδη χρόνον διαρκεῖ ὁ ὑπὲρ ἀναξαρτησίας ἐθνι-
κῶς τῶν Ἑλλήνων πόλεμος, καὶ ὁ Τύραννος οὔτε κατὰ γῆν
οὔτε κατὰ θάλασσαν ἠὺδοκίμησεν. Ἐν ᾧ δὲ αἱ τυραννο-
κτόνοι χεῖρες τῶν Ἑλλήνων ἔπεμψαν μυριάδας Τούρκων
εἰς τὸν ἄδην, καὶ φρούρια ἀπέκτησαν, καὶ τὴν ἐπικρά-
τειαν ἐξασφάλισαν, ὁ δὲ κρότος τῶν ἡμετέρων ὄπλων
ἀντηχῆσας διετάραξε τὸ Βυζάντιον, εὐτύχησε τὸ ἔθνος
νὰ διακηρύξῃ ἐν Ἐπιδαύρῳ κατὰ πρῶτον, ὡς ἔθνος, τὴν
ἀνεξαρτησίαν του, νὰ νομοθετήσῃ, καὶ ἐθνικὴν νὰ κατα-
στήσῃ Διοίκησιν. Ἰῶδη δὲ μετὰ δέκα ἕξ μῆνας δευτέραν
νὰ συγκροτήσῃ ἐν Ἄστρει συνέλευσιν, ἡ ὁποία ἀφ' οὗ ἐπέξ-

(1) Παροιμ. β', 4.

εργάσθη καὶ ἐπεδιόρθωσεν ἀναλόγως τοὺς καθεστῶτας νόμους, διέταξε πολλὰ τῶν γενικῶν τοῦ ἔθνους συμφερόντων, ἀφ' οὗ ἐμελέτησε τὰ περὶ τοῦ ὑποθετικοῦ λογαριασμοῦ, ἐνησχολήθη εἰς τὰ τῶν ἀναλόγων ἐθνικῶν δυνάμεων τῆς ξηρᾶς καὶ θαλάσσης, ἀφ' οὗ ἐπροσδιώρισεν τὰ ἀρχίστη ἢ δευτέρα περίοδος τῆς διοικήσεως, κατὰ τὸν εὐτυχῶς ἐπικρατοῦντα νόμον τῆς Ἐπιδαύρου· δὲν μένει ἄλλο, πρὶν διαλυθῆ ἢ συνέλευσις, ἀφίνουσα τὴν Διοίκησιν τὰ ἐκπληροῦ τὰ μεγάλα αὐτῆς χρεῖα, δὲν μένει, εἰ μὴ τὰ διακηρύξῃ εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους, τοῦ ὁποίου νομίμως φέρει τὴν πληρεξουσιότητα, καὶ κηρύττει σήμερον κατ' ἐπανάληψιν ἐνώπιον Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων τὴν πολιτικὴν τῶν Ἑλλήνων ὑπαρξίν καὶ ἀνεξαρτησίαν, διὰ τὴν ἀνάγκησιν τῆς ὁποίας ἔχουσε τὸ ἔθνος καὶ χύνει αἵματα ποταμῶδον μὲ ἀμετάθετον ἀπόρασιν, ὅλοι, ὅλοι οἱ Ἕλληνες, ἢ τὰ ἐπαναλάβωμεν αὐτὴν κατὰ τὰ ἀπαρχαγραπτα δικαιώματά μας ἀπὸ τὸν ἄρπαγα αὐτῆς Σουλτάνου, καὶ τὰ ἀνεξαρτηθῶμεν ἐντελῶς ἔθνος χωριστὸν, αὐτόνομον καὶ ἀνεξάρτητον ἀναγνωριζόμενοι, διὰ τὴν δόξαν τῆς ἀγίας ἡμῶν πίστεως καὶ τὴν εὐτυχίαν τῶν ἀνθρώπων, ἢ μὲ τὰ ὅπλα εἰς τὰς χεῖρας ὅλοι, ὅλοι οἱ Ἕλληνες τὰ καταθῶμεν εἰς τοὺς τάφους, ἀλλὰ Χριστιανοὶ καὶ ἐλεύθεροι, καθὼς ἀνήκει εἰς ἀνθρώπους προσπαθοῦντας τὰ ἀπολαύσασιν ἀτίμητα ἀγαθὰ, ὅτι λογιῆς εἶναι ἡ πολιτικὴ ὑπαρξίς καὶ ἀνεξαρτησία, ἀγαθὰ, τὰ ὅποια δὲν γνωρίζουν ἐκ φήμης, ἀλλ' ἔχοντες τὰ ὑστερήθησαν, καὶ ἀνήκει εἰς ἀνθρώπους κατοικοῦντας γῆν Ἡρωϊκὴν, ὅπου ὅλα, ἐνθυμίζοιτα τὴν προγονικὴν εὐκλειαν καὶ τὴν προγονικὴν ἀρετάν, ἐμψυχώ-

νοῦσι μέγανως ζωογονοῦντα, καὶ τέλος καθὼς ἀνήκει εἰς ἀνθρώπους, πατριὸν ἔχοντας, τὸν βάρβαρον γὰ καταπολεμῶσι, καὶ τὴν πατρίδα γὰ ἀπελευθερώσωσι.»

Ἐν Ἀτρῷ 18 Ἀπριλίου, 1823.

Ὁ πρόεδρος τῆς Ἐθνικῆς
συνελεύσεως

Π. ΜΑΥΡΟΜΗΧΑΛΗΣ.

Αἱ ἐξῆς εἶναι τῶν ἀνωτέρω (σελ. νή) ὀνομασθέντων δύο στρατηγῶν ἐπιστολαί· τῆς δευτέρας ἡ βαρβαρογραφία ἐφυλάχθη ἀπαράλλακτος.

« Δυνάμει τῆς δοθείσης μοι ἐξουσίας παρὰ τοῦ πληρεξουσίου τοῦ γενικοῦ ἐπιτρόπου Δημητρίου Ὑψηλάντου, διορίζω καὶ ἀποκαθιστῶ ἐρήρους γενικοὺς τῆς Κοινοῦτητος τῆς νήσου Χίου, τὸν κύριον Κουζῆν Βουῦρον, τὸν κύριον Παντελῆν Ζερβουδάκη, τὸν κύριον Νικόλαον Φραγκόπουλον, τὸν κύριον Φραγκούλην Παλλάκην, τὸν κύριον Πολυχρόνην Διομαντάρην, καὶ τὸν κύριον Στέφανον Γιαννοῦτζην, διὰ γὰ ἐφορεύωσι, καὶ διοικῶσι τακτικῶς ὅλην τὴν πατρίδα ταύτην, θεωροῦντες τὰς κοινὰς ὑποθέσεις, καὶ διαφορὰς τῶν πατριωτῶν, κατὰ τοὺς νόμους, καὶ πάντοτε πρὸ ὀφθαλμῶν ἔχοντες τὴν κοινήν εἰρήνην, ὁμόνοιαν, εὐταξίαν, καὶ ἀσφάλειαν τῆς πατρίδος των. Διὰ δὲ τὴν σύστασιν, καὶ ἀδιάσειστον ἐπιμονήν, καὶ στερέωσιν τῶν κοινοφελῶν τούτων καλῶν, ὑποχρεοῦνται γὰ ἀκαταλυσίως ἀπαραιτάτως τὰς ὁποιασδήποτε κατὰ καιροὺς

δικταγὰς μου· Ὅθεν τοῖς ἐδόθη τὸ παρὸν ἡμέτερον ἐφορικὸν γράμμα εἰς ἔνδειξιν.»

Χίω, κακθ', Μαρτίου ιβ'

ἔτει β' τῆς ἐλευθερίας.

Ο Ἀρχιστάτηγος τῶν ἐλληνικῶν δυνάμεων

ΛΟΓΟΘ. ΛΥΚΟΥΡΓΟΣ.

Τιμιώτατοι Κύριοι ἔφοροι.

«Μιανθάνω ὅτι τινὲς ἐδῶ ἀπὸ τοῦς μεγάλους καὶ πλουσίους, ἢ μελετοῦν ἢ ἀποφασίζουσι διὰ νὰ φύγουν φαρμακρικῶς· εἰς τὴν αἰτίαν νὰ ἀποδώσω αὐτοῦτον τὸ κίνημα, δὲν ἠξεύρω, πλην προλαμβάνω νὰ σᾶς εἶπω ὅτι ὅσον τάχιστα νὰ ἐμποδίσητε, ὅχι νὰ φύγουν ἀλλὰ καὶ ἐν τὸ ἐστοχάστηκαν, νὰ μεταβληθοῦν καὶ νὰ μὴν μετ' εὐγῆ πλέον ἀπὸ τὸ στόμα των, διότι ἡ καλοσύνη μου φθάνει ἕως εἰς ἓνα βαθμὸν καὶ ἡμπορῶ πλέον καὶ ἐγὼ, ὅταν παρεργισθῶ, δι' ὅσον δύναμαι νὰ κάμω. ἰδοῦ σᾶς λέγω ἐν περιλείψει τὴν ἰδέαν μου, καὶ κρίνατε τὸ πρᾶγμα ἐμποδίσαιτε τοῦς τοιοῦτους στοχασμοὺς διὰ νὰ μὴν καταντᾷ τὸ πρᾶγμα ἄσχημα καὶ ὑγειένητε.»

ιγ' Μαρτίου
ἀπόγευμα.

Ο ἀρχιστρετὴς Χίου

ΧΑΤΖΗΜΑΤΘΝΗΣ.

Le 30 pluviöse an. 10.

Monsieur !

Je n'ai reçu qu'hier votre lettre datée du 10 de ce mois. Agréez tous mes remercimens du présent que nous voulez bien me faire; je le dois sans doute en partie, à la bienveillance de Mr. Thurot qui se chargera de vous exprimer ma reconnaissance. Je ne puis qu'être infiniment flatté de voir mon nom passer, avec votre ouvrage, dans cette belle Grèce dont vous travaillez à réparer les ruines. J'ai vu avec plaisir, dans votre préface, que vous approuvez les transpositions que j'ai faites dans l'ordre des chapitres de mon original. J'ai reconnu aussi, dans le corps de l'ouvrage, que vous avez vous même suivi l'ordre que j'ai mis dans ma traduction; du reste, je ne suis pas en état d'apprécier le mérite littéraire de votre traduction, à raison du peu de connoissance que j'ai de votre langue; mais je ne puis douter qu'elle ne soit digne de l'original, d'après l'opinion généralement établie de vos talens.

Vous avez raison de dire que cet ouvrage à excité parmi nous le zèle des vrais philosophes, en même tems que la bile des fanatiques, et qu'il a répandu la philanthropie philosophique. C'étoit

véritablement le but des philosophes François au nombre desquels vous me faites l'honneur de me compter, et je vous donnerai une preuve particulière de ce fait, en vous disant que c'est M. de Malesherbes, cet homme aussi vertueux qu'éclairé, qui m'a remis lui-même l'exemplaire qui lui avoit été adressé d'Italie, m'a engagé à le traduire, et m'a donné, comme magistrat de la librairie, la permission de le publier dans notre langue: ce qui souffroit quelque difficulté de la part de nos parlemens.

Vous n'éprouverez point, Monsieur, d'obstacles semblables dans le pays, où vous portez cette lumière nouvelle.

Je souhaite vivement que vous puissiez voir dans votre patrie, les heureux fruits de votre apostolat. Je serai glorieux de l'association, qui nous a unis dans cette bonne œuvre. Agréez les assurances de ma respectueuse considération. Rüe d'Anjou, n° 971.

MORELLET.

Πρὸς τοὺς γονεῖς τῶν νηπίων τῆς Ἑλλάδος, ἐλευθέρως
καὶ δούλης, καὶ πρὸς τοὺς διδασκάλους αὐτῶν.

Ὁ αὐτεῖς ἀδελφεῖς μου, Ἀθηναῖοι, μετιτόποιε τὰ ἅπαντα τοῦ Πατριάρχου,
ἐκδοσὶν τοῦ Σαφοῦ Κοραῆ, ἀναγκασιότατον βιβλίον εἰς τοὺς σπουδαστάς τῆς
Ἑλληνικῆς γλώσσης, ἀναλαμβάνει τοῦ πατρὸς υἱός.

Ἐγὼ, τὸν τέταρτον περιπατῶν χρόνον, διαρκούσας τὸν Βασιλεῖον μὲν
ἐξῆδα τοῦ ἰδίου γένους πάσης τάξεως καὶ ηλικίας παρ' ἑρῶν εἶναι ὅσος εἰς τὴν
καλομ' οὐμένην. Ἡ προσθήκη τῶν προλεγόμενων εἰς τὰ Πολιτικά τοῦ
Ἀριστοτέλους καὶ τὰ Ἠθικά ἀποκλιθεὶς τὸ παρὸν σύγγραμμον ἀνεπαρῆ-
του ὠφελείας! Διδάσκει τὴν καθαρωτέραν γλῶσσαν καὶ τὴν Σπανιωτέ-
ραν Ἠθικήν. Εὐγνωμοσύνη καὶ δι' αὐτὸ πρὸς τὸν Καλὸν μου Πατέρα!

Ἐπιτ. 18. Ἰουλίου: 1842: ἐν Ἀθήναις.

(1) βαπτιστένος

ΧΑΡΙΛΑΟΣ Η. ΣΟΦΙΑΝΟΠΟΥΛΟΣ.